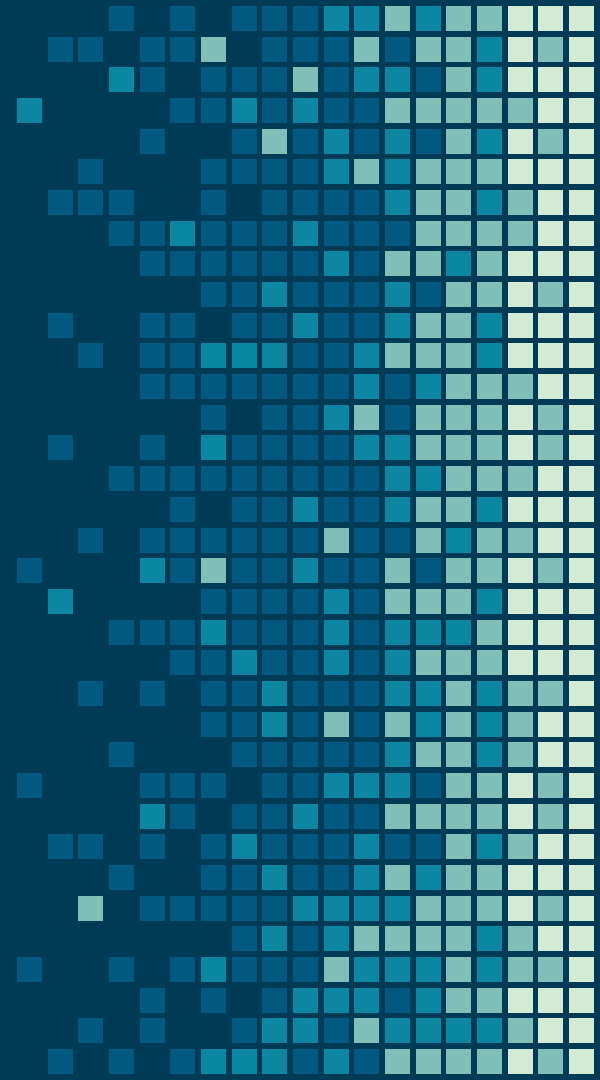


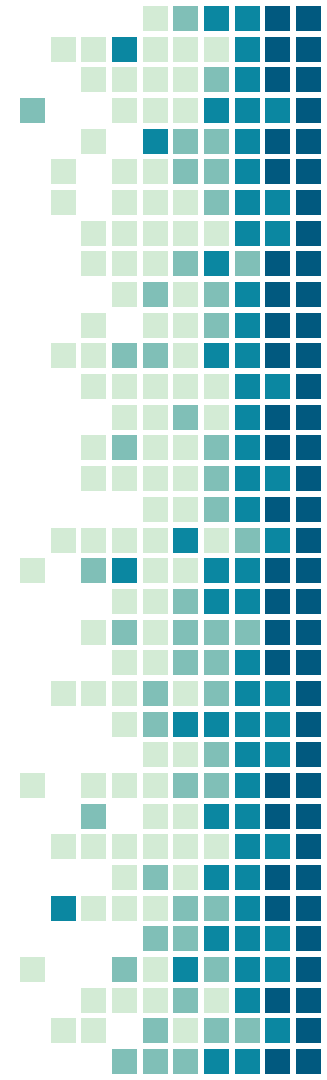
OCHRONA WŁASNOŚCI INTELEKTUALNEJ

mgr **Aleksandra Nowak**

Zakład Prawa Cywilnego i Prawa Międzynarodowego Prywatnego WPAiE UW



WSTĘP



MIEJSCE PRAWA AUTORSKIEGO W SYSTEMIE PRAWA

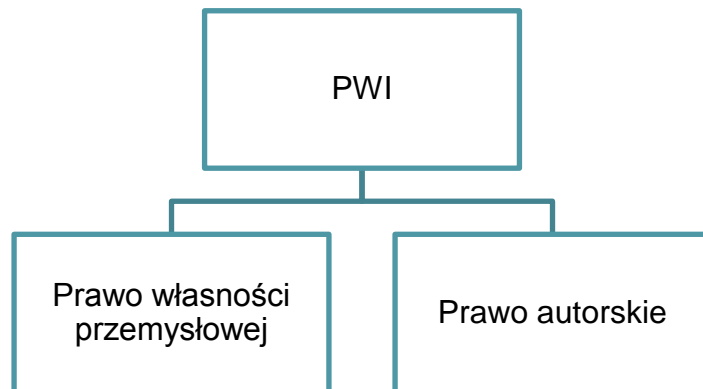
PRAWO WŁASNOŚCI INTELEKTUALNEJ

> Kompleksowy dział prawa, regulujący stosunki dotyczące **dóbr niematerialnych (intelektualnych)**.

Cechą charakterystyczną PWI jest jego przedmiot (specyficzne dobro)!

> Przepisy prawa **publicznego** (p. karne + p. administracyjne) i **prywatnego** (p. cywilne).

> W odniesieniu do dóbr niematerialnych obowiązuje **zasada numerus clausus** (wyłączne prawa majątkowe powstają tylko dla tych rezultatów pracy intelektualnej, które w ustawach zostały ujęte jako ich przedmiot).



PRZEDMIOT PRAW AUTORSKICH- UTWÓR

UTWÓR :

- > każdy przejaw działalności **twórczej** o **indywidualnym charakterze** (oryginalność czyli nowość subiektywna i indywidualność),
- > **ustalony w jakiegokolwiek postaci** (możliwość zakomunikowania; ustalony a utrwalony?)
- > niezależnie od **wartości, przeznaczenia i sposobu wyrażenia**.

Ochroną objęty może być **wyłącznie sposób wyrażenia!**

Utwór jest przedmiotem prawa autorskiego od chwili ustalenia, chociażby miał postać nieukończoną.

Ochrona przysługuje twórcy niezależnie od spełnienia jakichkolwiek formalności.

Pomysł → forma (postać) + treść → UTWÓR

PRZEDMIOT PRAW AUTORSKICH- UTWÓR

Uzewewnętrznienie utworu

Zakomunikowanie utworu

Upublicznienie utworu

Pomysł
+
Forma
(potencjalnie
percepcyjna)

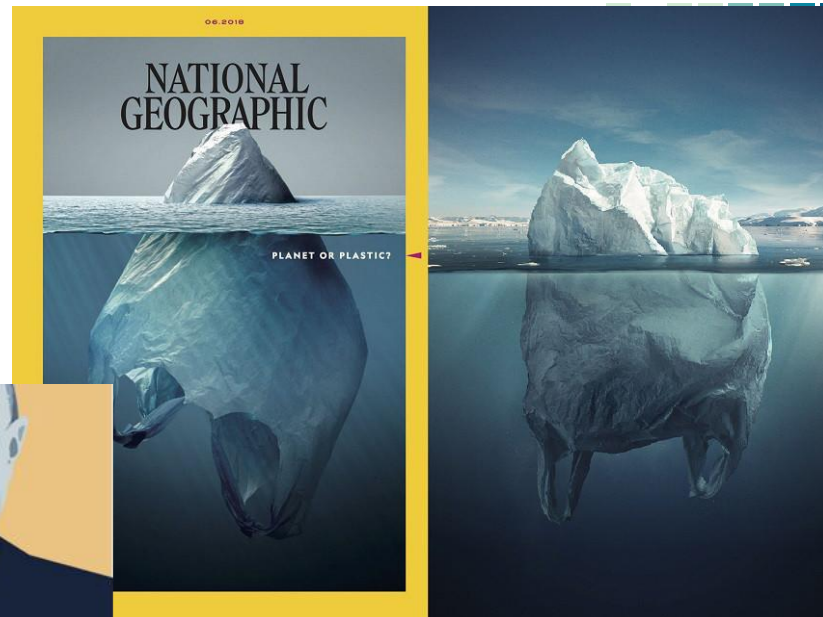
Zapoznanie się z
utworem przez
co najmniej
1 osobę

Udostępnienie utworu
publiczności

PRZEDMIOT PRAW AUTORSKICH- UTWÓR

Nie są objęte ochroną (art. 1 ust. 2(1) PrAut):

- odkrycia,
- idee (pomysły!),**
- procedury,
- metody i zasady działania
- konceptje matematyczne.



Źródło: <https://hungarytoday.hu/iceberg-ahead-hungarian-artist-accuses-national-geographic-of-plagiarism-over-viral-new-cover-photo/>

PRZEDMIOT PRAW AUTORSKICH- UTWÓR

Nie stanowią przedmiotu prawa autorskiego (Art. 4 PrAut):

- 1) akty normatywne lub ich urzędowe projekty;
- 2) urzędowe dokumenty, materiały, znaki i symbole;
- 3) opublikowane opisy patentowe lub ochronne;
- 4) proste informacje prasowe.



DZIENNIK USTAW
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Warszawa, dnia 1 grudnia 2014 r.

Poz. 1682

USTAWA
z dnia 23 października 2014 r.

o zmianie ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz niektórych innych ustaw¹⁾

Art. 1. W ustawie z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2013 r. poz. 1449, z późn. zm.²⁾ wprowadza się następujące zmiany:

- 1) w art. 77 ust. 2 otrzymuje brzmienie:
„2. Członkami rodziny, o których mowa w ust. 1 pkt 4, są:
1) małżonek (widowa i wdowiec);
2) rodzice, siostry, matki oraz osoby przysposobione;
3) dzieci własne, dzieci drugiego małżeństwa, dzieci przysposobione i dzieci umieszczone w rodzinie zastępczej;
4) przyjęci na wychowanie i utrzymani przez opiekunów pełnoletni oraz dzieci nie wymienione w pkt 3);
5) nadzwana;
6) diadachwic;
7) wnuki;
8) osoby, nad którymi została ustanowiona opieka prawną”;
- 2) w art. 85 ust. 1 i 2 otrzymują brzmienie:
„1. Kwoty najniższej renty z tytułu niezdolności do pracy wynoszą:
1) 800,45 zł miesięcznie – dla osób całkowicie niezdolnych do pracy;
2) 675,13 zł miesięcznie – dla osób częściowo niezdolnych do pracy;
2. Kwota najniższej emerytury, z zastrzeżeniem art. 24a ust. 6, art. 54a ust. 2 i art. 87, oraz renty rodzinnej wynosi 800,45 zł miesięcznie.”

Art. 2. W ustawie z dnia 29 maja 1974 r. o zaprzeczeniu świadczeń wojennych i wojaskich oraz ich rodzin (Dz. U. z 2010 r. Nr 101, poz. 648, z późn. zm.³⁾) art. 11 otrzymuje brzmienie:

- „Art. 11. 1. Podstawę wymiaru renty (inwalidzkiej) stanowi kwota 2308,10 zł.
2. Wskazywanej podstawy wymiaru renty (inwalidzkiej) dokonuje się na zasadach i w terminach przewidzianych w przepisach o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych.
3. Podwyższenia podstawy wymiaru renty (inwalidzkiej) dokonuje się z urzędu, a w przypadku gdy prawo do świadczenia zostało oznaczone – na wniosek osoby zainteresowanej albo przy wznowieniu wypłaty świadczenia.”

¹⁾ Niniejsza ustawa zmienia się ustawy: ustawę z dnia 29 maja 1974 r. o zaprzeczeniu świadczeń wojennych i wojaskich oraz ich rodzin, ustawę z dnia 20 grudnia 1996 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników, ustawę z dnia 27 czerwca 2007 r. o zmianie ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz niektórych innych ustaw z dnia 10 kwietnia 2004 r. o świadczeniach rodzinnych.
²⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2013 r. poz. 1717 i 1714 oraz z 2014 r. poz. 496, 567, 683 i 694.
³⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2010 r. Nr 111, poz. 745, z 2011 r. Nr 112, poz. 654 oraz z 2012 r. poz. 118.



RZECZYPOSPOLITA POLSKA (12) OPIS PATENTOWY (19) PL (11) 194587 (13) B1

(21) Numer zgłoszenia: 343687 (51) Int.Cl.: A63B 71/04 (2006.01)

(22) Data zgłoszenia: 09.10.2000

Urząd Patentowy Rzeczypospolitej Polskiej

(54) Podłoga, zwłaszcza do celów sportowych

(43) Zgłoszenie ogłoszone: 22.04.2002 BUP 09/02

(45) O udzieleniu patentu ogłoszone: 29.05.2007 WUP 56/07

(76) Uprawniony i adresat wynalazku: Stankiewicz Dariusz, Gdańsk, PL

(74) Pełnomocnik: Zarówna Cecylia, Kancelaria Patentowa

(57) 1. Podłoga, zwłaszcza do celów sportowych, o konstrukcji warstwowej składająca się z warstwy zewnętrznej użytkowej, warstwy amortyzująco-miękkiej, warstwy rolnej wykonanej z drewnianych legarów, warstwy izolacyjnej, warstwy dociskowej i warstwy rozdzielającej, zamknięta tyłem, ze legary rolne (3) i legary górne (4) mają czołowe wyjścia (5, 6) i są połączone ze sobą przez skrzyżowania i wstępne ich przygięcie w miejscach wyjść (5, 6), a podkładki elastyczne (7) są użytkowane pod legarami dolnymi (3) w miejscach ich skrzyżowań, zaś warstwa izolacyjna (2) jest połączona bezpośrednio na poziomie belkowym (1) pod podkładkami elastycznymi (7), a ponadto konstrukcja warstwowo podłogi posiada warstwę flarującą (9) stanowiącą takturę faliąq dwustronową.

PL 194587 B1

PRZEDMIOT PRAW AUTORSKICH- UTWÓR

UTWÓR ZALEŻNY – opracowanie, w szczególności tłumaczenie, przeróbka, adaptacja;

UTWÓR INSPIROWANY – utwór, który powstał w wyniku (jedynie) inspiracji cudzym utworem;



Egon Schiele



Peter Lindbergh

Źródło:
[https://www.instagram.com/p/
BVUjpyTAIK6/](https://www.instagram.com/p/BVUjpyTAIK6/)

PRZEDMIOT PRAW AUTORSKICH- UTWÓR

TWÓRCZOŚĆ RÓWNOLEGLA- twórczość paralelna; dwóch twórców, niezależnie od siebie, wykorzystuje w utworze ten sam pomysł i opracowuje go przy użyciu bardzo zbliżonych środków artystycznych.



NOMA BAR



HOROWITZ

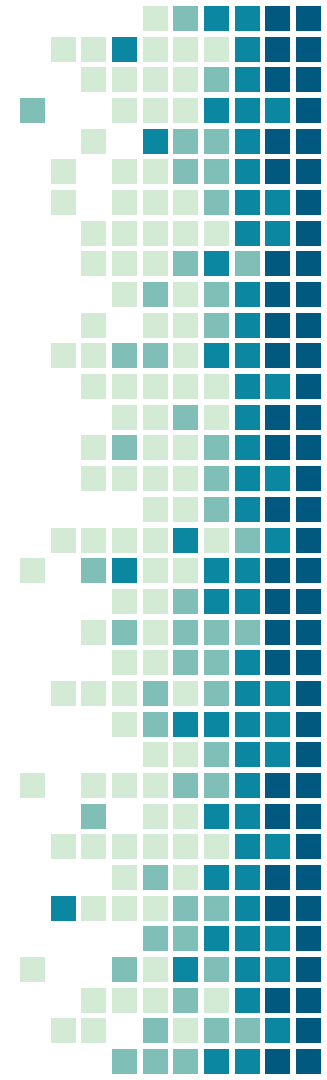
PODMIOTY PRAWA AUTORSKIEGO

Zasada ogólna

Stworzenie utworu jest **zdarzeniem faktycznym**, a pierwotnym nabywcą praw autorskich do utworu z mocy prawa jest jego **autor**.

Art. 8 ust. 1 PrAut Prawo autorskie przysługuje twórcy, o ile ustawa nie stanowi inaczej.

Domniemywa się, że twórcą jest osoba, której **nazwisko** w tym charakterze uwidoczniiono na egzemplarzach utworu lub której autorstwo podano do publicznej wiadomości w jakikolwiek inny sposób w związku z rozpowszechnianiem utworu. Dopóki twórca nie ujawnił swojego autorstwa, w wykonywaniu prawa autorskiego zastępuje go producent lub wydawca, a w razie ich braku - właściwa organizacja zbiorowego zarządzania prawami autorskimi. (art. 8 ust. 2 i 3 PrAut) *Domniemanie to ma charakter wzruszalny.*



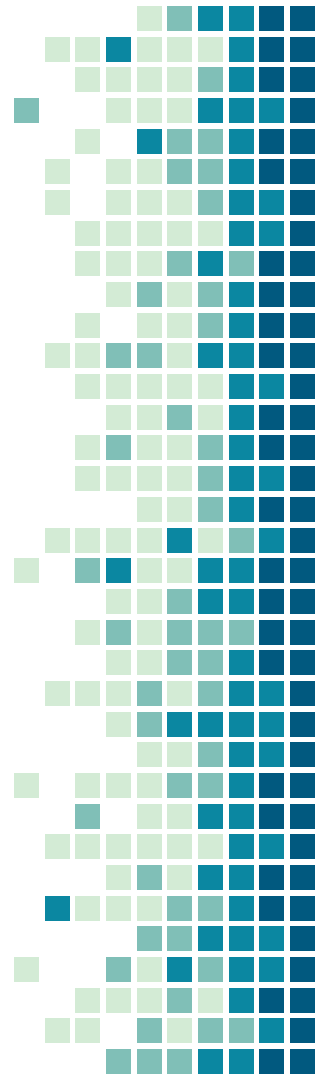
AUTOR – TWÓRCA – CZŁOWIEK

Utworem w rozumieniu PrAut jest jedynie rezultat działalności **człowieka!**

Twory natury lub zwierząt nie są utworami w rozumieniu PrAut.

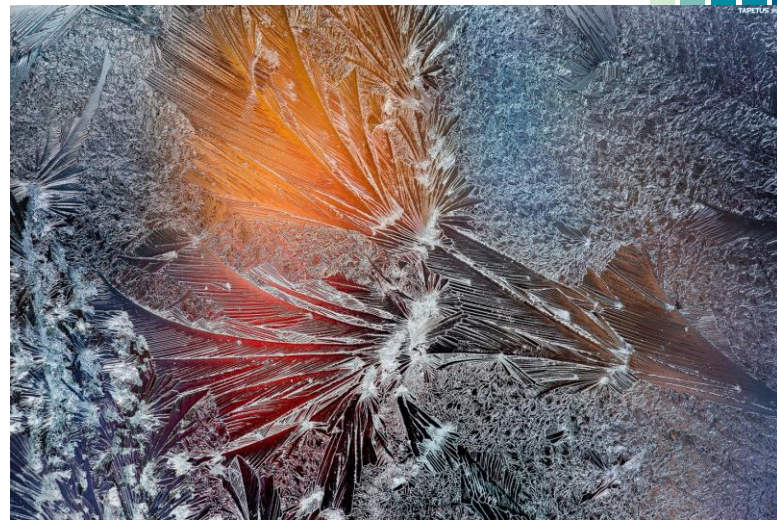
Autor (twórca) = CZŁOWIEK

Należy pamiętać o odróżnieniu tworu natury lub zwierzęcia od ewentualnego istnienia utworu ze względu na sposób utrwalenia.

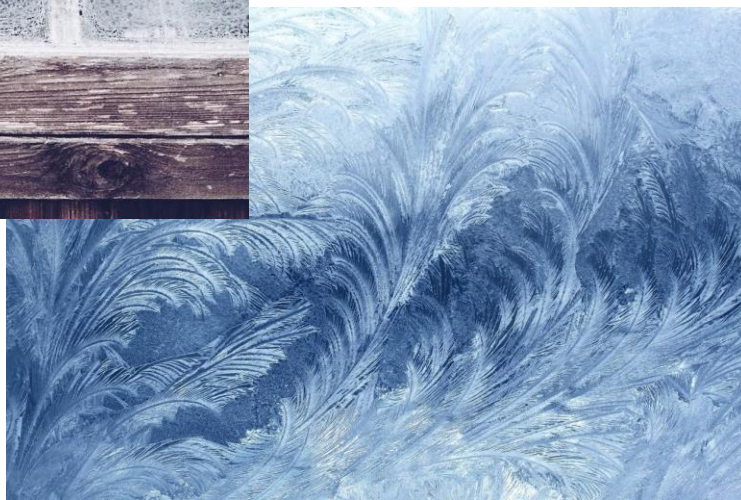




<https://www.bilderbeste.com/foto/frozen-window-ad.html>



<https://www.tapetus.pl/215616,okno-szron.php>

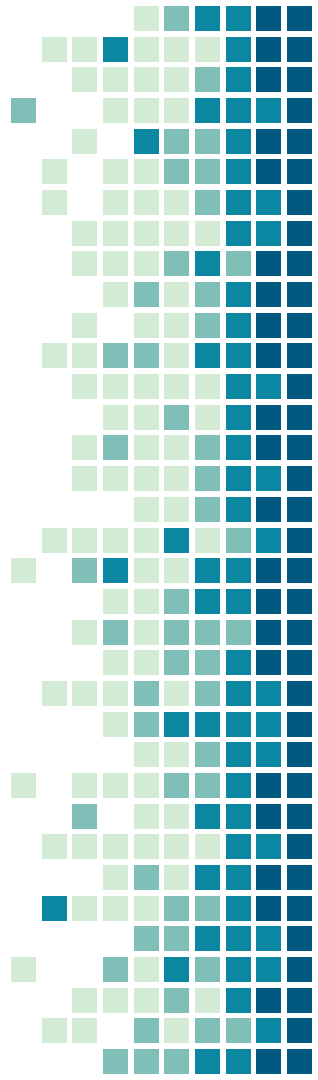


https://www.tapeciarnia.pl/228331_zima_szron_szyba



Zob. **Naruto et al. v. David Slater**

https://en.wikipedia.org/wiki/Monkey_selfie_copyright_dispute



Wyjątki od zasady ogólnej

Tylko **wyjątkowo** prawa autorskie lub ograniczone uprawnienia do utworu powstają na rzecz innych niż autor podmiotów (dot. to wyłącznie **autorskich praw majątkowych!**)

PRODUCENT LUB WYDAWCA (Art. 11 w zw. z art. 15 PrAut)

Art. 11

*Autorskie prawa majątkowe do **utworu zbiorowego**, w szczególności do encyklopedii lub publikacji periodycznej, przysługują producentowi lub wydawcy, a do poszczególnych części mających samodzielne znaczenie - ich twórcom. Domniemywa się, że producentowi lub wydawcy przysługuje prawo do tytułu.*

Art. 15

*Domniemywa się, że **producentem lub wydawcą** jest osoba, której nazwisko lub nazwę uwidoczniono w tym charakterze na przedmiotach, na których utwór utrwalono, albo podano do publicznej wiadomości w jakikolwiek sposób w związku z rozpowszechnianiem utworu.*

Wyjątki od zasady ogólnej

Tylko **wyjątkowo** prawa autorskie lub ograniczone uprawnienia do utworu powstają na rzecz innych niż autor podmiotów (dot. to wyłącznie **autorskich praw majątkowych!**)

PRODUCENT UTWORU AUDIOWIZUALNEGO

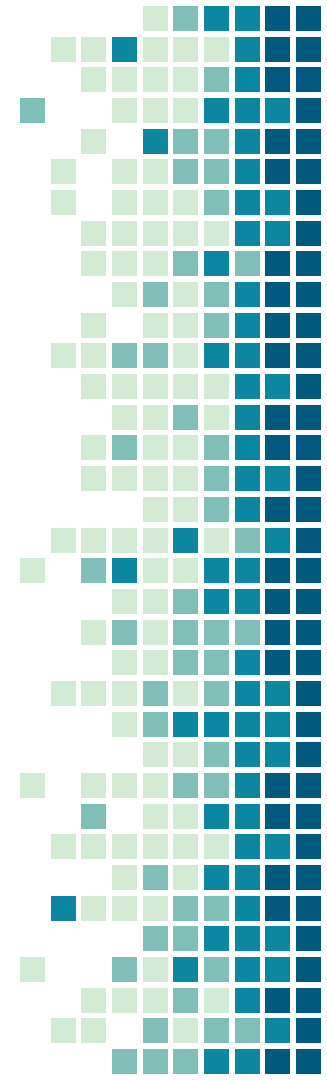
Art. 70 ust. 1

*Domniemywa się, że **producent utworu audiowizualnego** nabywa na mocy umowy o stworzenie utworu albo umowy o wykorzystanie już istniejącego utworu **wyłączne prawa majątkowe** do eksploatacji tych utworów w ramach utworu audiowizualnego jako **całości**.*

PRACODAWCA (pracownicze programy komputerowe)

Art. 74 ust. 3

Prawa majątkowe do **programu komputerowego** stworzonego przez pracownika w wyniku wykonywania obowiązków ze stosunku pracy przysługują **pracodawcy**, o ile umowa nie stanowi inaczej.



Wyjątki od zasady ogólnej (inne niż nabycie pierwotne autorskich praw majątkowych)

PRACODAWCA (utwory pracownicze)

Art. 12 ust. 1

*Jeżeli ustawa lub umowa o pracę nie stanowią inaczej, **pracodawca**, którego pracownik stworzył utwór w wyniku wykonywania obowiązków ze stosunku pracy, **nabywa z chwilą przyjęcia utworu autorskie prawa majątkowe w granicach wynikających z celu umowy o pracę i zgodnego zamiaru stron.** → nabycie wtórne (uzależnione od decyzji pracodawcy)!*

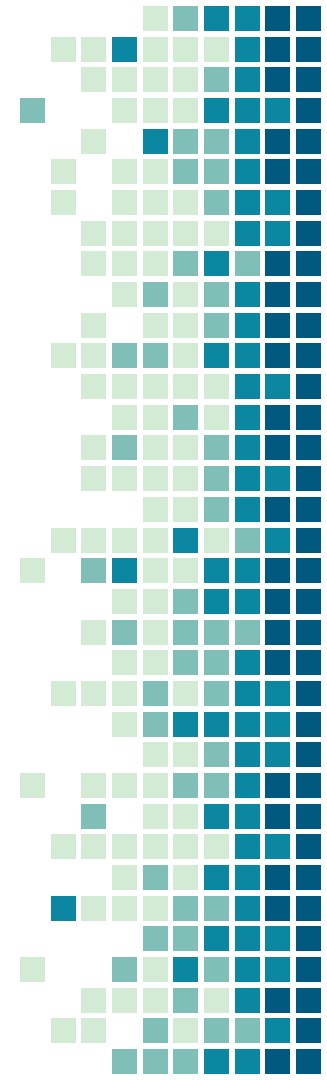


Wyjątki od zasady ogólnej (inne niż nabycie pierwotne autorskich praw majątkowych)

INSTYTUCJA NAUKOWA (utwory naukowe)

Art. 15 ust. 1

*Jeżeli w umowie o pracę nie postanowiono inaczej, **instytucji naukowej** przysługuje **pierwszeństwo opublikowania utworu naukowego pracownika**, który stworzył ten utwór w wyniku wykonywania obowiązków ze stosunku pracy. Twórcy przysługuje prawo do wynagrodzenia. Pierwszeństwo opublikowania wygasa, jeżeli w ciągu sześciu miesięcy od dostarczenia utworu nie zawarto z twórcą umowy o wydanie utworu albo jeżeli w okresie dwóch lat od daty jego przyjęcia utwór nie został opublikowany. → warunkowe **pierwszeństwo publikacji***



Wyjątki od zasady ogólnej (inne niż nabycie pierwotne autorskich praw majątkowych)

INSTYTUCJA NAUKOWA / UCZELNIA (utwory naukowe/ prace dyplomowe)



Art. 15 ust. 1

*Jeżeli w umowie o pracę nie postanowiono inaczej, **instytucji naukowej** przysługuje **pierwszeństwo opublikowania utworu naukowego pracownika**, który stworzył ten utwór w wyniku wykonywania obowiązków ze stosunku pracy. Twórcy przysługuje prawo do wynagrodzenia. Pierwszeństwo opublikowania wygasa, jeżeli w ciągu sześciu miesięcy od dostarczenia utworu nie zawarto z twórcą umowy o wydanie utworu albo jeżeli w okresie dwóch lat od daty jego przyjęcia utwór nie został opublikowany. →*

pierwszeństwo publikacji

Art. 15a ust. 1

***Uczelni** przysługuje **pierwszeństwo w opublikowaniu pracy dyplomowej studenta**. Jeżeli uczelnia nie opublikowała pracy dyplomowej w terminie 6 miesięcy od dnia jej obrony, autor może ją opublikować, chyba że praca jest częścią utworu zbiorowego. →*

pierwszeństwo publikacji

UTWORY WSPÓŁAUTORSKIE Art. 9 PrAut

- >**Utwór współautorski** = Utwór jest wynikiem twórczości kilku osób. Współtwórcom przysługuje prawo autorskie wspólnie;
- >Warunek powstania utworu współautorskiego = ZGODA współautorów na powstanie wspólności praw autorskich;
- > **Domniemanie równości udziałów**- Domniemywa się, że wielkości udziałów są równe. Każdy ze współtwórców może żądać określenia wielkości udziałów przez sąd, na podstawie wkładów pracy twórczej.
- >Utwory współautorskie: 1) **nierozłączne** 2) **rozłączne**;

Każdy ze współtwórców może wykonywać prawo autorskie do swojej części utworu mającej samodzielne znaczenie, bez uszczerbku dla praw pozostałych współtwórców.

Do wykonywania prawa autorskiego do całości utworu potrzebna jest **zgoda wszystkich współtwórców**. W przypadku braku takiej zgody każdy ze współtwórców może żądać rozstrzygnięcia przez sąd, który orzeka uwzględniając interesy wszystkich współtwórców.

Każdy ze współtwórców może dochodzić roszczeń z tytułu naruszenia prawa autorskiego do całości utworu. Uzyskane świadczenie przypada wszystkim współtwórcom, stosownie do wielkości ich udziałów.

UTWORY POŁĄCZONA Art. 10 PrAut

- > Jeżeli twórcy **połączyli swoje odrębne utwory w celu wspólnego rozpowszechniania**, każdy z nich może żądać od pozostałych twórców udzielenia zezwolenia na rozpowszechnianie tak powstałej całości, chyba że istnieje słuszna podstawa odmowy, a umowa nie stanowi inaczej.
- > Przepisy dotyczące wykonywania praw do utworu współautorskiego i dochodzenia roszczeń z tytułu naruszenia utworu współautorskiego stosuje się odpowiednio.

Utwór współautorski → **powstaje** wspólne prawo autorskie do całości utworu

Utwory połączone → **nie powstaje** wspólne prawo autorskie

Utwór współautorski

- Art. 9

Utwory połączone

- Art. 10

Utwór zbiorowy

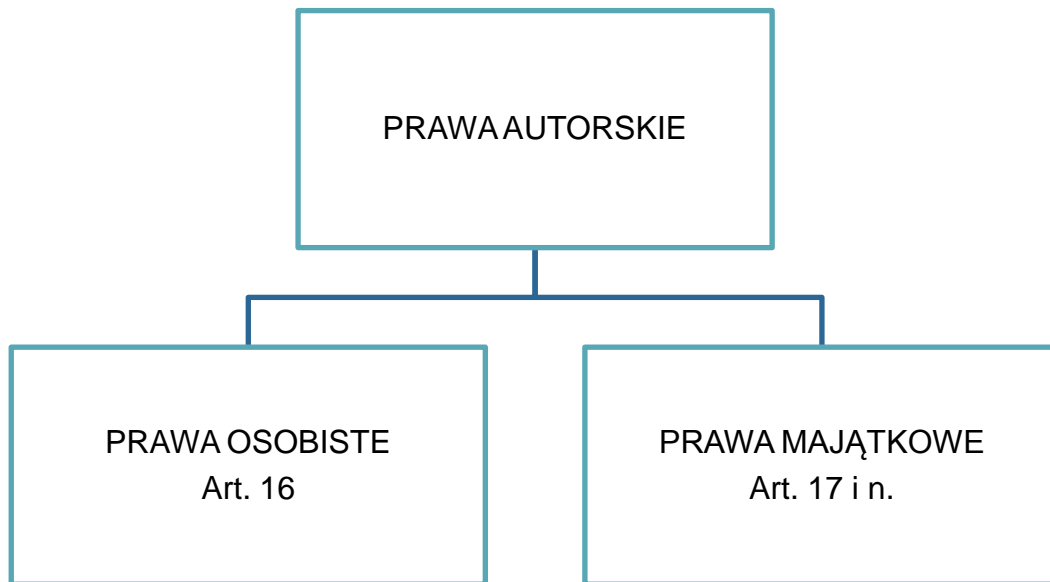
- Art. 11

Utwór będący
zbiorem

- Art.3



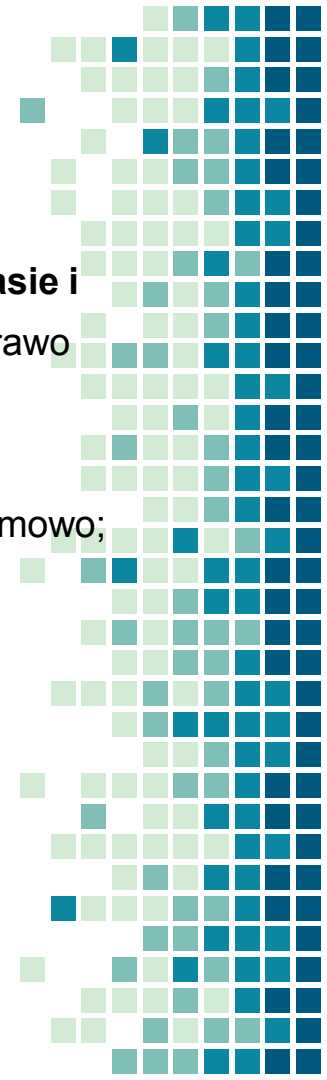
TREŚĆ PRAW AUTORSKICH- KONCEPCJA DUALISTYCZNA



TREŚĆ PRAW AUTORSKICH- PRAWA OSOBISTE

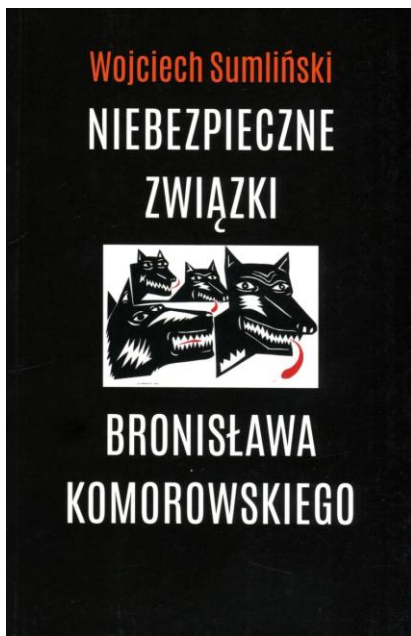
Jeżeli ustawa nie stanowi inaczej, autorskie prawa osobiste chronią **nieograniczoną w czasie i niepodlegającą zrzeczeniu się lub zbyciu więź twórcy z utworem**, a w szczególności prawo do:

- 1) autorstwa utworu;
- 2) oznaczenia utworu swoim nazwiskiem lub pseudonimem albo do udostępniania go anonimowo;
- 3) nienaruszalności treści i formy utworu oraz jego rzetelnego wykorzystania;
- 4) decydowania o pierwszym udostępnieniu utworu publiczności;
- 5) nadzoru nad sposobem korzystania z utworu.



NARUSZENIE AUTORSKICH PRAW OSOBISTYCH

PLAGIAT = **przywłaszczenie sobie autorstwa** albo wprowadzenie w błąd co do autorstwa całości lub części cudzego utworu (**plagiat ukryty a plagiat jawny**) (art. 115 i nast.)



mój szef, zlecając różne najbardziej niebezpieczne misje - osiągnąłem dzięki temu, że nigdy nie narażałem się bez potrzeby. Odżywiałem się doskonale, jestem bardzo wysportowany, a jeśli żadne towarzystwo assekuracyjne nie kwapi się, żeby mnie ubezpieczyć na życie, to - muszę przyznać - nie z powodu stanu mego zdrowia. Nie udało mi się jednak wyrwać colta. Dłoń była w dotyku jak marmur, tyle że zimniejsza. Miałem rację. Tu była śmierć. Ale kostucha pojawiła się tu już przede mną, dokonała swego dzieła i ulotniła się, pozostawiając trupa. Wstałem, sprawdziłem, czy firanki są zasłonięte, bezszelestnie zamknąłem drzwi, cicho przesunąłem zasuwę i zapaliłem lampę na suficie.

W niemal każdej powieści kryminalnej nie ma wątpliwości co do dokładnej godziny śmierci ofiary znalezionej w starej angielskiej willi. Po pobieżnym zbadaniu i mnóstwie pseudo-medycznych czarów szanowny doktor puszcza przegub nieboszczyka i mówi: „Śmierć nastąpiła ubiegłej nocy o godzinie jedenastej pięćdziesiąt siedem”, czy coś w tym rodzaju, a następnie z pogardliwym i pobłażliwym zarazem uśmiechem, przyznającym, że jest członkiem omyłnej rasy ludzkiej, dodaje: „Minutę lub dwie w tę czy tamtą”. W rzeczywistości nawet dobry lekarz - poza stronicami powieści detektywistycznej - ma dużo więcej trudności. Waga, budowa denata, temperatura w pomieszczeniu i przyczyna śmierci w znacznym i często trudnym do przewidzenia stopniu wpływają na ostygnięcie ciała. Jednym słowem - chwila śmierci może być tylko określona w przybliżeniu, z dokładnością do kilku godzin.

Nie jestem lekarzem, a tym bardziej dobrym lekarzem, mogłem więc tylko stwierdzić,

PLAGIAT

ROZDZIAŁ I

CONAPRAWDĘ WIEDZIAŁ „MASA”?

– W powieściach kryminalnych nie ma wątpliwości co do dokładnej godziny śmierci znalezionej ofiary. Zwyczaj po pobieżnym zbadaniu lekarz puszcza przegub nieboszczyka i mówi: „śmierć nastąpiła ubiegłej nocy o godzinie trzeciej trzydzieści siedem”, czy coś podobnego, a następnie z pobłażliwym uśmiechem, przyznającym, że jest członkiem omyłnej rasy ludzkiej, dodaje: „Kilka minut w tę czy w tamtą”. W rzeczywistości nawet dobry lekarz ma dużo więcej trudności, bo waga denata i okoliczności zgonu wpływają na ostygnięcie ciała powodując, że chwila śmierci może być określona jedynie w przybliżeniu, z dokładnością do kilku godzin. Nie jestem lekarzem, ani tym bardziej dobrym lekarzem, ale

NARUSZENIE AUTORSKICH PRAW OSOBISTYCH

Malika Favre



Źródło: <http://wiadomosci.gazeta.pl/wiadomosci/7,114883,23772941,npb-wycofuje-plakat-po-zarzutach-francuskiej-illustratorki-wyrazamy.html>

NARUSZENIE AUTORSKICH PRAW OSOBISTYCH

Naruszenie prawa do integralności utworu i rzetelnego wykorzystania utworu



Źródło: <https://www.nytimes.com/2012/08/24/world/europe/botched-restoration-of-ecce-homo-fresco-shocks-spain.html>



Źródło: <http://www.fumettodautore.com/editoriali/5227-l-editoriale-di-chi-e-il-diritto-d-autore-dell-autore-o-della-comunita>

OCHRONA AUTORSKICH PRAW OSOBISTYCH Art. 78

ZAGROŻENIE NARUSZENIEM → Twórca, którego autorskie prawa osobiste zostały **zagrożone** cudzym działaniem, może żądać zaniechania tego działania.

NARUSZENIE → W razie **dokonanego naruszenia** może także żądać, aby osoba, która dopuściła się naruszenia, dopełniła czynności potrzebnych do usunięcia jego skutków, w szczególności aby złożyła publiczne oświadczenie o odpowiedniej treści i formie.

Jeżeli naruszenie było **zawinione**, sąd może przyznać twórcy odpowiednią sumę pieniężną tytułem zadośćuczynienia za doznaną krzywdę lub - na żądanie twórcy - zobowiązać sprawcę, aby uiścił odpowiednią sumę pieniężną na wskazany przez twórcę cel społeczny.

Jeżeli twórca nie wyraził innej woli, po jego śmierci z powództwem o ochronę autorskich praw osobistych zmarłego może wystąpić **małżonek**, a w jego braku kolejno: **zstępni, rodzice, rodzeństwo, zstępni rodzeństwa**. Jeżeli twórca nie wyraził innej woli, osoby te są uprawnione w tej samej kolejności do wykonywania autorskich praw osobistych zmarłego twórcy.

Jeżeli twórca nie wyraził innej woli, z powództwem, może również wystąpić **stowarzyszenie twórców** właściwe ze względu na rodzaj twórczości lub **organizacja zbiorowego zarządzania** prawami autorskimi lub prawami pokrewnymi, która zarządzała prawami autorskimi zmarłego twórcy.

TREŚĆ PRAW AUTORSKICH- PRAWA MAJĄTKOWE

70 lat !!!

Jeżeli ustawa nie stanowi inaczej, twórcy przysługuje wyłączne prawo do:

- **korzystania** z utworu i **rozporządzania** nim na wszystkich polach eksploatacji
- **wynagrodzenia** za korzystanie z utworu.

Art. 36 i n.

Z zastrzeżeniem wyjątków przewidzianych w ustawie, autorskie prawa majątkowe gasną z upływem lat **siedemdziesięciu**:

- **od śmierci twórcy**, a do utworów współautorskich - **od śmierci współtwórcy, który przeżył pozostałych**;
- w odniesieniu do utworu, którego twórca nie jest znany - od daty **pierwszego rozpowszechnienia**, chyba że pseudonim nie pozostawia wątpliwości co do tożsamości autora lub jeżeli autor ujawnił swoją tożsamość;
- w odniesieniu do utworu, do którego autorskie prawa majątkowe przysługują z mocy ustawy innej osobie niż twórca - od daty **rozpowszechnienia** utworu, a gdy utwór nie został rozpowszechniony - od daty jego **ustalenia**;
- 4) w odniesieniu do utworu audiowizualnego - od śmierci **najpóźniej zmarłej z wymienionych osób**: głównego reżysera, autora scenariusza, autora dialogów, kompozytora muzyki skomponowanej do utworu audiowizualnego;
- 5) w odniesieniu do utworu słowno-muzycznego, jeżeli utwór słowny i utwór muzyczny zostały stworzone specjalnie dla danego utworu słowno-muzycznego - **od śmierci później zmarłej z wymienionych osób**: autora utworu słownego albo kompozytora utworu muzycznego.

TREŚĆ PRAW AUTORSKICH- PRAWA MAJĄTKOWE

KORZYSTANIE Z UTWORU → eksploatacja utworu, która wiąże się z jego reprodukcją (utrwalaniem lub zwielokrotnianiem), rozpowszechnianiem, dysponowaniem faktycznym (np. zniszczenie).

Nie jest korzystaniem w rozumieniu art. 17 (nie jest objęte monopolem autorskim) **zapoznanie** się z utworem!!



TREŚĆ PRAW AUTORSKICH- PRAWA MAJĄTKOWE

POLA EKSPLOATACJI to wyodrębniony sposób korzystania z dzieła.

Art. 50. Odrębne pola eksploatacji stanowią w szczególności:

- 1)w zakresie utrwalania i zwielokrotniania utworu - **wytwarzanie określoną techniką egzemplarzy utworu**, w tym techniką drukarską, reprograficzną, zapisu magnetycznego oraz techniką cyfrową;
- 2)w zakresie obrotu oryginałem albo egzemplarzami, na których utwór utrwalono - **wprowadzanie do obrotu, użyczenie lub najem oryginału albo egzemplarzy**;
- 3)w zakresie rozpowszechniania utworu w sposób inny niż określony w pkt 2 - **publiczne wykonanie, wystawienie, wyświetlenie, odtworzenie oraz nadawanie i reemitowanie, a także publiczne udostępnianie utworu** w taki sposób, aby każdy mógł mieć do niego dostęp w miejscu i w czasie przez siebie wybranym.

USTAWOWE OGRANICZENIA PRAW AUTORSKICH- DOZWOLONY UŻYTEK:

- dozwolony użytek osobisty
- dozwolony użytek publiczny
- licencje ustawowe
- dozwolony użytek utworów osieroconych i korzystania z utworów niedostępnych w obrocie handlowym

Można korzystać z utworów w granicach dozwolonego użytku pod warunkiem **wymienienia imienia i nazwiska twórcy oraz źródła**. Podanie twórcy i źródła powinno uwzględniać istniejące możliwości. Twórcy nie przysługuje prawo do wynagrodzenia, chyba że ustawa stanowi inaczej. *Art. 34*

Dozwolony użytek **nie może naruszać normalnego korzystania z utworu lub godzić w słuszne interesy twórcy**. *Art. 35*

DOZWOLONY UŻYTEK OSOBISTY Art. 23

Wykorzystywanie utworu dla własnego użytku (niezawodowego, niezarobkowego), a także innych osób z ograniczeniem do kręgu osób pozostających w związku osobistym

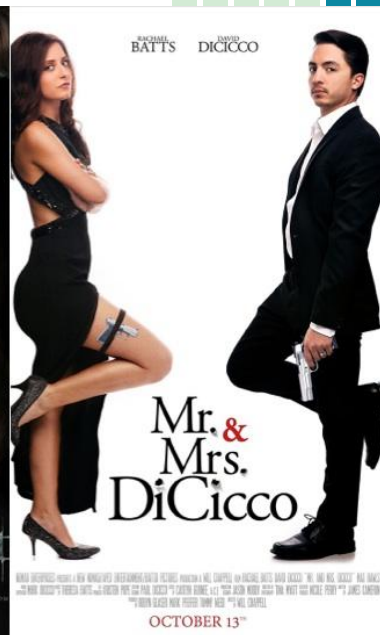
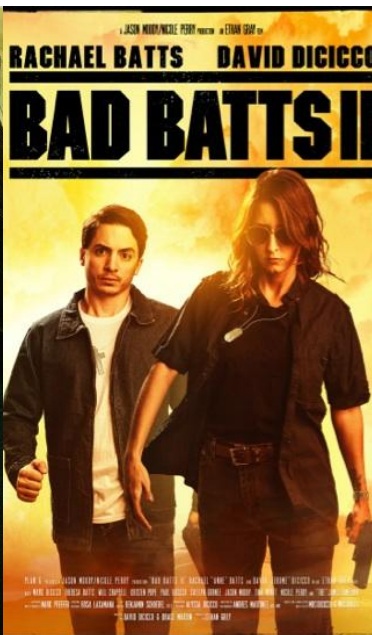
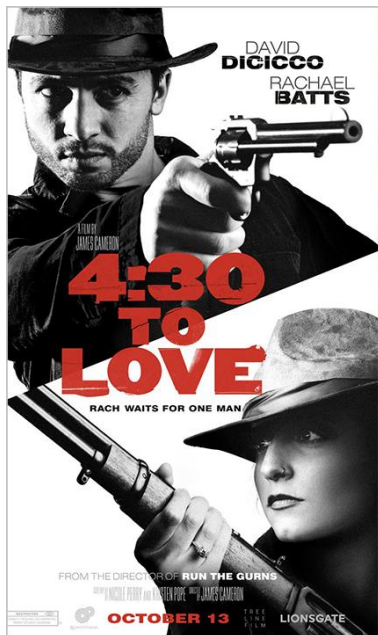
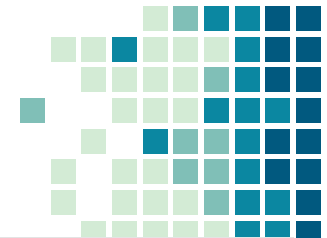
Bez zezwolenia twórcy wolno nieodpłatnie korzystać z już **rozpowszechnionego utworu** w zakresie własnego użytku osobistego.

DUO nie upoważnia do:

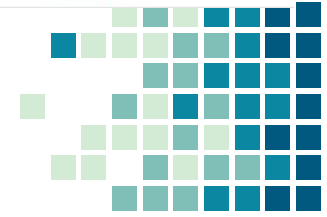
- budowania według cudzego utworu architektonicznego i architektoniczno-urbanistycznego;
- korzystania z elektronicznych baz danych spełniających cechy utworu, chyba że dotyczy to własnego użytku naukowego niezwiązanego z celem zarobkowym;
- korzystania z utworów będących **programami komputerowymi** (art. 77).

Zakres własnego użytku osobistego obejmuje korzystanie z pojedynczych egzemplarzy utworów przez krąg osób **pozostających w związku osobistym, w szczególności pokrewieństwa, powinowactwa lub stosunku towarzyskiego.**

DOZWOLONY UŻYTEK OSOBISTY Art. 23



Andres Martinez; Źródło: <https://fstoppers.com/post-production/photographer-remakes-movie-posters-wedding-photos-9543>



DOZWOLONY UŻYTEK OSOBISTY Art. 23

DOZWOLONY UŻYTEK OSOBISTY A LEGALNOŚĆ ŹRÓDŁA

Wyrok TS z 10.04.2014 r., C-435/12, ACI Adam

Dozwolony użytek osobisty wobec utworów pozyskiwanych z nielegalnego źródła jest sprzeczny z prawem UE.



Chomikuj.pl
przechowuj i udostępniaj pliki



DOZWOLONA EKSPLOATACJA INTERNETOWA

Art. 23(1)

Art. 23(1) „legalizuje” zwielokrotnianie utworów w trakcie tymczasowego przechowywania (**caching**) i przeglądania Internetu (**browsing**).

PRZYKŁADY:

- zwielokrotnienie dzieła w pamięci RAM w przypadku odtwarzania płyty CD;
- kopie tworzone w trakcie przeglądania plików w Internecie (browsing);
- kopie magazynowane w pamięci podręcznej (cache-memories) systemów komputerowych, w serwerach proxy (pośredniczących) i routerach internetowych...

Nie wymaga zezwolenia twórcy **tymczasowe** zwielokrotnienie, o **charakterze przejściowym** lub **incydentalnym**, niemające samodzielnego znaczenia **gospodarczego**, a stanowiące **integralną i niezbędną część procesu technologicznego**, którego celem jest wyłącznie umożliwienie:

- 1)przekazu utworu w systemie teleinformatycznym pomiędzy osobami trzecimi przez pośrednika lub
- 2)zgodnego z prawem korzystania z utworu.

DOZWOLONY UŻYTEK PUBLICZNY – WYBRANE

Art. 26 (*cel informacyjny*)

Wolno w sprawozdaniach o aktualnych wydarzeniach przytaczać utwory udostępniane podczas tych wydarzeń, jednakże w **granicach uzasadnionych celem informacji**.

Art. 27 (*cel naukowy*)

Instytucje oświatowe oraz podmioty, o których mowa w art. 7 ust. 1 pkt 1, 2 i 4-8 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. - Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce, mogą na potrzeby zilustrowania treści przekazywanych w **celach dydaktycznych lub w celu prowadzenia działalności naukowej** korzystać z rozpowszechnionych utworów w oryginale i w tłumaczeniu oraz zwielokrotnić w tym celu rozpowszechnione drobne utwory lub fragmenty większych utworów.

DOZWOLONY UŻYTEK PUBLICZNY – WYBRANE

Art. 29 CYTAT

Wolno przytaczać w utworach stanowiących samoistną całość **urywki** rozpowszechnionych utworów oraz **rozpowszechnione utwory plastyczne, utwory fotograficzne** lub **drobne utwory w całości**, w zakresie uzasadnionym celami cytatu, takimi jak wyjaśnianie, polemika, analiza krytyczna lub naukowa, nauczanie lub prawami gatunku twórczości.



Nadia Plesner



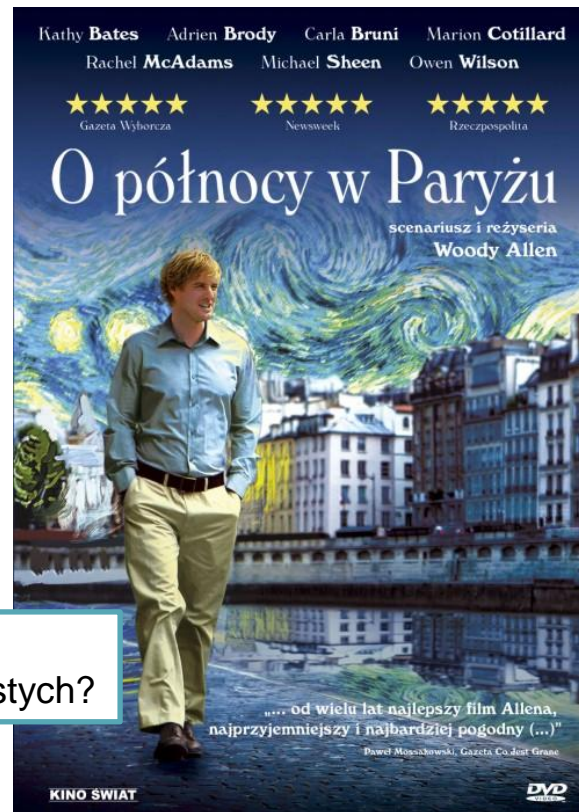
simple living

DOZWOLONY UŻYTEK PUBLICZNY – WYBRANE

„Przeszłość nie jest martwa.

Właściwie nie jest nawet przeszłością.”

W. Faulkner, Requiem dla zakonnicy



Dozwolony cytat?
Naruszenie praw osobistych?

V. Van Gogh

DOZWOLONY UŻYTEK PUBLICZNY – WYBRANE

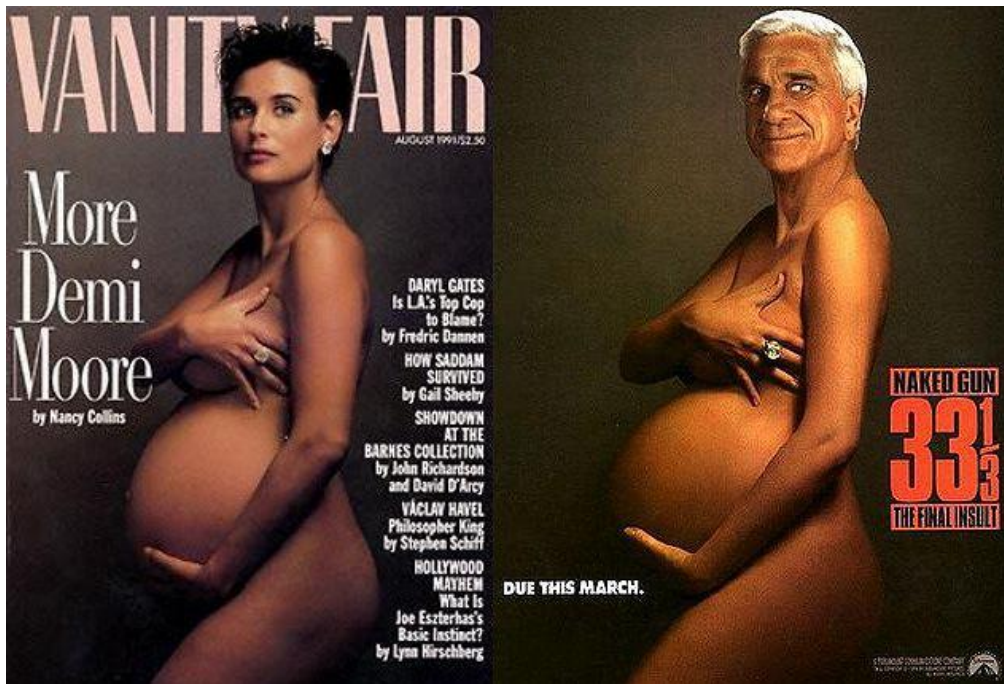
Art. 29 (1)

Wolno korzystać z utworów na potrzeby **parodii, pastiszu lub karykatury**, w zakresie uzasadnionym prawami tych gatunków twórczości.



DOZWOLONY UŻYTEK PUBLICZNY – WYBRANE

Parodia nie musi spełniać cechy twórczości!



Zdjęcie A. Leibowitz vs plakat filmu *Naga broń 33 1/3*

DOZWOLONY UŻYTEK PUBLICZNY- WYBRANE

Art. 33

Wolno rozpowszechniać:

- 1)utwory wystawione na stałe na ogólnie dostępnych drogach, ulicach, placach lub w ogrodach, jednakże nie do tego samego użytku; „Prawo panoramy”
- 2)(uchylony);
- 3)w encyklopediach i atlasach - opublikowane utwory plastyczne i fotograficzne, o ile nawiązanie porozumienia z twórcą celem uzyskania jego zezwolenia napotyka trudne do przewyciężenia przeszkody. Twórcy przysługuje wówczas prawo do wynagrodzenia.



LICENCJE USTAWOWE

- **Art. 21. [Nadawanie utworów w radiu i telewizji]** 1. Organizacji radiowej lub telewizyjnej wolno nadawać **rozpowszechnione drobne utwory muzyczne, słowne i słowno-muzyczne wyłącznie na podstawie umowy zawartej z właściwą organizacją zbiorowego zarządzania** prawami autorskimi, chyba że prawo do nadawania utworów zamówionych przez organizację radiową lub telewizyjną przysługuje jej na podstawie odrębnej umowy.
- 2. Twórca może w umowie z organizacją radiową lub telewizyjną zrzec się pośrednictwa organizacji zbiorowego zarządzania prawami autorskimi, o którym mowa w ust. 1. Zrzeczenie to wymaga zachowania formy pisemnej pod rygorem nieważności.
- 2¹. Przepisy ust. 1 i 2 stosuje się odpowiednio do publicznego udostępniania utworów w taki sposób, aby każdy mógł mieć do nich dostęp w miejscu i czasie przez siebie wybranym.
- 3. (uchylony).
- 4. (uchylony).

LICENCJE USTAWOWE

Art. 21¹. [Reemisja utworów w sieciach kablowych] 1. Operatorom sieci kablowych wolno reemitować w sieciach kablowych utwory nadawane w programach organizacji radiowych i telewizyjnych wyłącznie na podstawie umowy zawartej z właściwą organizacją zbiorowego zarządzania prawami autorskimi.

- 1¹. Obowiązku pośrednictwa właściwej organizacji zbiorowego zarządzania prawami autorskimi, o którym mowa w ust. 1, nie stosuje się do praw, z których organizacja radiowa lub telewizyjna korzysta w odniesieniu do jej własnych transmisji, niezależnie od tego, czy dane prawa należą do tej organizacji, czy też zostały na nią przeniesione przez innego uprawnionego.
- 2. ¹² W przypadku sporów związanych z zawarciem i warunkami umowy, o której mowa w ust. 1, stosuje się przepis art. 85 ustawy o zbiorowym zarządzaniu prawami autorskimi i prawami pokrewnymi.



OCHRONA AUTORSKICH PRAW MAJĄTKOWYCH Art.79

Uprawniony, którego autorskie prawa majątkowe zostały **naruszone**, może żądać od osoby, która naruszyła te prawa:

- 1) **zaniechania naruszania;**
- 2) **usunięcia skutków naruszenia;**
- 3) **naprawienia wyrządzonej szkody:**

a) na zasadach ogólnych albo

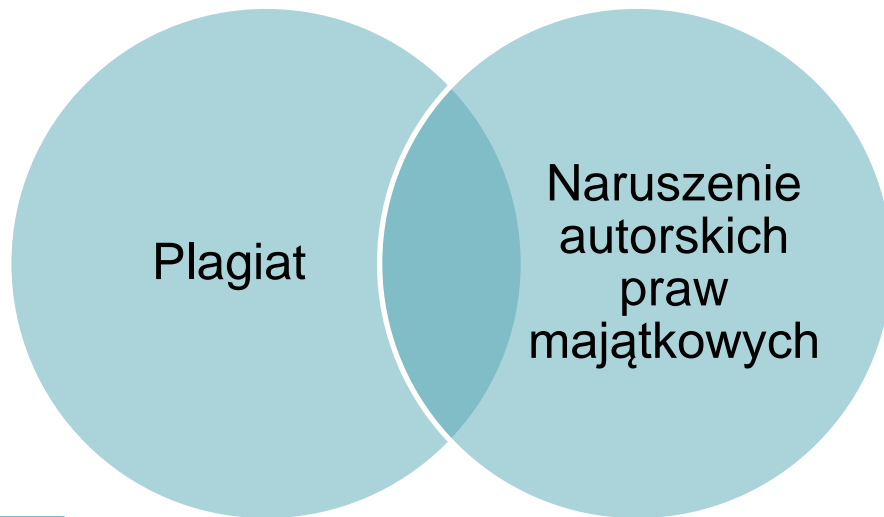
b) poprzez zapłatę sumy pieniężnej w wysokości odpowiadającej dwukrotności, a w *przypadku gdy naruszenie jest zawinione - trzykrotności stosownego wynagrodzenia*, które w chwili jego dochodzenia byłoby należne tytułem udzielenia przez uprawnionego zgody na korzystanie z utworu;

- 4) **wydania uzyskanych korzyści.**

Sąd może nakazać osobie, która naruszyła autorskie prawa majątkowe, na jej wniosek i za zgodą uprawnionego, w przypadku gdy naruszenie jest niezawinione, zapłatę stosownej sumy pieniężnej na rzecz uprawnionego, jeżeli zaniechanie naruszania lub usunięcie skutków naruszenia byłoby dla osoby naruszającej niewspółmiernie dotkliwie.

Niezależnie od powyższych roszczeń, uprawniony może się domagać jednokrotnego albo wielokrotnego **ogłoszenia w prasie oświadczenia o odpowiedniej treści i formie lub podania do publicznej wiadomości części albo całości orzeczenia sądu** wydanego w rozpatrywanej sprawie, w sposób i w zakresie określonym przez sąd.

NARUSZENIE AUTORSKICH PRAW OSOBISTYCH i MAJĄTKOWYCH



Umieść w zbiorze:

- przywłaszczenie autorstwa utworu co do którego wygasły prawa majątkowe
- pirackie rozpowszechnianie utworu
- przywłaszczenie autorstwa utworu co do którego nie wygasły prawa majątkowe